

личава въ тѣзи грабежи търновскиятъ митрополитъ.“ Фенеръ е отровилъ архидякона Дионисия Контарски, български кандидатъ за видински владика; заточилъ е Неофита Бозвели и Илариона Михайловски, борци за народно духовенство; арестувалъ е Неофита Рилски въ Рилския мѣнастиръ заради превода му на Евангелието на български. Защо Високата порта търпи за владици чужди поданици като Нишкия, Ловчанския, Струмишкия и Кюстендилския владика, родомъ отъ гръцкитѣ острови (Андросъ и Сифносъ)? „Тѣзи сѣдбогонци предаватъ, интригуватъ, преследватъ, развращаватъ, ласкаятъ и заплашватъ — и народа, и първенцитѣ, и правителството.“ Несвързани съ паството по кръвъ, езикъ и сродство, тѣ не желаятъ прогреса на народа и на правителството; прогресивни възгледи могатъ да иматъ само народнитѣ и туземни архиереи. Турция, заобиколена съ автономни християнски държави, трѣбва да уведе съвременни реформи, за да не се изселватъ поданицитѣ ѝ тамъ, при свободнитѣ си сънародници. „Нека не се лъже турското правителство, че християнскитѣ народи отъ Турция чувствуватъ отвращение къмъ турската власть поради религиозна антипатия, — както се изказа Бѣлградскиятъ паша, за да оправдае злоупотрѣбитѣ и насилията на чиновницитѣ си.“ Не приложи ли турското правителство тѣзи „здрави политически принципи“, то не само нѣма да напредва, но не ще може да задържи и самата държава.

Отъ това време, ако не отъ малко по-късно, сж и нѣкои недатувани бележки на Селимински по положението въ Турско, внесени въ мемоаритѣ му току следъ разбора на оная речъ. Обикаляйки Македония, Тракия и Бѣлгария, честниятъ наблюдател извлича твърде нерадостни впечатления. Ниви необработени; лозя слабо гледани; села въ мизерия; селяни неграмотни; често единъ свещеникъ и една черква обслужватъ десетъ села. И въ градоветѣ не е много по-добре: всичко тамъ говори за лишения и страдания. И когато разпитате тия хора, научавате, че причина на нещастieto сж чиновницитѣ и владицитѣ. Невежи, отъ една страна, и безъ писани наредби за службата си, отъ друга, — тѣзи чиновници не обещаваатъ нищо добро, щомъ само знаятъ „да тиранизиратъ и да обиратъ народа.“